

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 46

Diadal délen és nyugaton

Részletek a Timok-hadosztály katasztrófájáról — Maubeuge 40.000 főnyi helyőrsége kapitulált a németek előtt — Forradalmi hangulat Párisban — A franciák és az angolok dum-dum lövegekkel harcolnak

Az északi harctérről semmi hír. Dankl serege — úgy látszik — még vivja heves csatáit a Lublin előtt felvonult orosz csapatokkal, Auffenberg serege is megy a maga útján a Bug folyó felé, Kelet-Galiciában pedig készülnek katonáink az újabb összecsapásra, a mely talán még erősebb, még ádázabb lesz, mint az első, amely után csak tíz nap elteltével állhatott be az első pihenő. Az északon folyó operációk eredményére tehát várunk kell.

A déli hadiszíntér két hetes csöndjét tegnap az örömteljes hír verte föl, amely a szerb haderő egy jelentékeny részének teljes katasztrófáját jelentette. Ma megjött a híre, hogy miként pusztították el dicső seregeink a szerb Timok-hadosztályt, amely vérszemet kapott a mi hallgatásunktól és területünkre merészkedett. Most, amikor egy 12.000 főnyi szerb seregnek a szó legteljesebb értelmében történt megsemmisítéséről hallunk, bizonyára az egész ország mélyeséges hálát érez hadvezetőségünk iránt, amelynek bölcsesége, ime, a defenzívába helyezett déli seregeinkkel is ilyen szörnyű, elviselhetetlenül súlyos csapást képes mérni az ellenségre. Frigyes Főhercegnek és Frank gyalogsági tábornoknak tegnapi jelentése, amely ezt az óriási győzelmet lakonikusan tömör mondattal adta tudtára a monarchiának, a hála mellett a nyugalom érzésével is eltölt bennünket, hogy amíg odafönn óriási küzdelmet folytatunk az oroszokkal, lent a szerb határon, a Szávánál is erősen áll az őrség.

A németek újabb óriási diadallal gyarapították dicsőségüket. Kapitulációra kényszerítették Maubeuge várát, északi Franciaország záróerődjét s Maubeuge egész helyőrsége, negyvenezer ember, a németek foglya lett, egész municiójával, négyszáz ágyuval együtt. A Maubeugtól délre eső francia várak már napokkal ezelőtt a németek kezére jutottak s most már Párisig egyetlen francia erőd sem állja útját a diadalmasan előre robogó német seregeknek.

Ami zavarhatja a német győzőknek a csodákba illő káprázatos diadalaik fölötti örömet, az egyedül a levert franciáknak és angoloknak kegyetlen, barbár hadviselési módora. Az angolok nem tudtak igazi segítséget nyújtani szövetségesüknek és értékes segítőcsapatok helyett dum-dum lövegeket adtak a

franciáknak. A dum-dum jegyében csatáznak a franciák és az angolok, örök gyalázatot kenve sokáig tisztelt és bámult kultur-multjúkra, amelyről most lepattant az utolsó zománc. A német császár óvást emel a barbár

harcmodor ellen s kilátásba helyezi érte a megtorlást. A forradalmi Páris, amely közáporral bucszította megszökött kormányát, retteghet is a megtorlástól.

Mai távirataink a következőket jelentik:

A Timok-hadosztály katasztrófája

Budapest, szeptember 8. (Magyar Távirati Iroda.) A szerb Timok-divízió pusztulásáról, amelyet tegnap Frigyes főherceg hadseregpáncsnok és Frank Liborius gyalogsági tábornok jelentett, ma a következő részleteket közli:

Szombaton, a hó 5-én pontonokon, hajókon és rögtönzött hajóhidakon vagy 12.000 főnyi szerb sereg ájtott a Száván a mi területünkre Mitrovica mellett. A mieink Ruma körüli félkörben elhelyezkedve várták a szerbeket és engedték őket, hogy nyugodtan előnyomuljanak. Hirtelen közrefogták csapataink a szerbeket, tüzérésük felrobbantotta a szerbek rögtönzött Száva-hídját és a szerbek ellen minden oldalról megkezdődött a tüzelés. A szerb sereg egyrésze a Szávába fult, a többi részint meghalt és megsebesült, részint megadta magát.

A Timok-hadosztály megsemmisítése kiheverhetetlen csapás a szerbekre nézve. A vakmerő betörést 12.000 emberük fölládozásával fizették meg a szerbek, akiknek immár a harmadik seregüket verte tönkre az osztrák-magyar haderő.

Az első csatát a Sabác elleni nagy csatában és az ezt követő ütközetben mértük a szerbekre, amikor a Drina-divíziót pusztítottuk el. Kevésseel ezután tönkre verték csapataink azt a 30 szerb zászlóalj, amely Viseg-

rád és Rudo között Bosznia területére kísérelte meg a betörést. Legújában a Timok-hadosztálylyal végeztek a Száva partján csapataink. Ha mindezekhez hozzá vesszük azokat a veszteségeket, melyeket a szerbek aránylag kisebb csatákban, így az Uvac és Vardiste közötti ütközetben szenvedtek, minden tulás nélkül tényként állapíthatjuk meg, hogy Szerbia eddig haderegének több mint tizenöt százalékát végleg elvesztette.

Közáporban menekült a francia kormány Párisból

Berlin, szeptember 8. A Genfer Kurir párisi levelezőjének kertülő uton érkezett jelentése:

A francia kormány Párisból való távozása valósággal menekülés volt a főváros népének kitörő dühe elől. Amikor a kormány Párisból elutazott, százezrek tödültek a miniszterek kocsijai felé, melyekre közápori zudítottak. Az Elysée-palota főkapuját betörték. A romboló tömeg ellen nem merték kivezényelni a rendőrséget és csak éjjel után hirdették ki, hogy a kormány elutazott a fővárosból. A nép dühe rettenetes volt s a katonaság fraternizált a tömeggel.

Német repülőgép Pétervár fölött

Belin, szeptember 8. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A Deutsches Volksblatt jelenti: A napokban egy német aeroplán Szentpétervárig repült és sikerült incidens nélkül a város fölé jutnia. Az aviatikus hadosztály egyik tisztje a repülőgépből Szentpétervár utcáira német újságokat és cédulákat dobott, amelyek a különböző hadseregeken kivitt német és osztrák-magyar győzelmeiket közli. Amikor az aeroplán egy kaszárnya fölött jelent meg, gépfegyverből rálóttek, azonban sikerült sértetlenül visszajutnia Németországba.

Maubeuge kapitulált. 40.000 fogoly, 400 ágyu

Berlin, szeptember 8. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállásról jelentik mai kelettel:

Maubeuge tegnap megadta magát. Negyvenezer hadifogoly, köztük négy tábornok, négyszáz ágyu és számos hadiszer került kezünkbe.

Az angolok és franciák dum-dum golyókkal lönek

Berlin, szeptember 8. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A német főhadiszállásról jelentik:

Csapataink folyton találják a mindenféle elfogott franciáknál és angoloknál dum-dum lövegeket, új csomagolásban, amint azokat a hadvezetőség a katonaságnak szállította. A genfi konvenciónak ez a tudatos, durva megsértése kulturális részéről: nem ítéhető el elég élesen. Franciaország és Anglia eljárása végül is kényszeríteni fogja Németországot, hogy ellenfeleinél barbár hadviselésére hasonló eszközökkel válaszoljon.

Vilmos császár óvása.

Berlin, szeptember 8. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A Norddeutsche Allgemeine Zeitung közli Vilmos császárnak Vilsonhoz, az Egyesült Államok elnökéhez intézett táviratát, amely beszámol arról, hogy a franciák és az angolok dum-dum lövegeket használnak és hogy a belga lakosság mindenféle megtámadja a német csapatokat, az orvosokat és a sebesülteket, végül: hogy a németek ezért kénytelenek voltak több helységet elpusztítani, így Löwen városát is.

Elsüllyedt angol cirkáló

Rotterdam, szeptember 8. (Magyar Távirati Iroda.)

A „Pathfindert” angol cirkáló a Tyme folyó torkolatánál aknába ütközött és elsüllyedt. A cirkáló vesztesége 4 halott, 234 ember eltűnt.

Elesett egy német szocialista képviselő.

Berlin, szeptember 8. (Magyar Távirati Iroda.) Frank Lajos birodalmi gyűlési képviselő, a német szociáldemokrata párt revizionista irányának vezére, a franciaországi esztatérien elesett.

Galiciai menekültek az oroszok garázdálkodásairól

A fosztogatók tüzhajála — Viz alá borított kozákok.

A galiciai menekültek, akik egyidőre kénytelenek voltak elhagyni lakóhelyeiket, érdekes dolgokat beszéltek el arról, hogy a mi katonáink hogyan büntették meg a határon betört kozákokat lelketlen garázdálkodásaik miatt.

— A mi városunk — beszélte egy keletgaliciai kereskedő — közel fekszik a határhoz. A háboru kitérésének első napjaiban megszállták a községet az oroszok. Nem bántottak bennünket, de mindenünkből kifosztottak, minden ételmelet felették elölünk, úgy, hogy éhezniünk kellett. Egy reggel hírül jött, hogy közelednek a mieink. Kimondhatatlan volt az örömünk. Az oroszok nem hagyták el a községet. A pincékben és a padlásokon rejtőztek

el és bevárták, hogy katonáink bevonuljanak a községbe, éjszaka azonban megtámadták volna őket. Közülünk többen kiszöktek a községből és elárulták az oroszok tervét. Egy hadnagy tért vissza velünk és elrendelte, hogy mindenki hagyja el a községet. Erre a falu egész lakossága kiszökött. Ekkor a mi katonaságunk fölguyította a községet minden oldalról.

Az oroszok lehettek talán hatszázan, mind odavesztek.

Más falvak körül is nagy harcok voltak. Itt gyönyörű haditaktikát alkalmaztak katonáink.

— Városunk alatt igen erős kozák csapatok állottak. A városban a mi katonaságunk volt. Az oroszok hevesen támadtak, mert túlerőben voltak, fölénybe juthattak volna. A város fölött van egy nagy halastó. — Sokkal magasabban fekszik, mint az a sík terület, a melyet az oroszok megszállottak. Hajnalban több katonánk erős sortűz közben kirohant a városból, ágyuink fedezete mellett feljutottak a magasán fekvő tóig. Az ellenség előőrsői folyton lövöldöztek rájuk, de közelükbe jutni nem tudtak. Katonáink felnyitották a zsilipet, a tó vize lezuhogott a síkságra s a következő pillanatban az egész orosz sereg vízben állott. A nyakukig ért a víz. Persze harcceptelenné voltak téve. Aki életben maradt, megadta magát.

Az angolok Samoában

Berlin, szeptember 8. (Magyar Távirati Iroda.)

Az angolok augusztus 29-én megszállták Samoának a németek tulajdonát képező szigeteit.

Samoa (Hajós-szigetek) szigetcsoport Polynesiában, 4 nagyobb és 10 kisebb vulkanikus szigetből áll; területe 2787 négyzetkilométer, 40.000 lakosa van, akik protestáns hitre tért benszüllöttek. 1899-ben Németország és az Északamerikai Egyesült Államok osztokodtak rajta.

URANIA

Debreczeni legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Ma utoljára

KÉT HAZÁBAN

Egy család története 4 felvonásban.
Nagyszabású filmdráma, melyet Németország legkiválóbb művészei játszottak le a felvevő gép eltt.

Azonkívül bemutatásra kerül a kiváló kíséző műsor.

Előadások kezdete este 6 órakor folytatós bemenettel.

Rendes helyárak.

CSÜTÖRTÖKÖN — PÉNTEKEN

Nagyszabású új műsor

A debreceni segítő-akció

Ujabb adományok.

A behívott katonák visszamaradt családtagjainak segélyezésére ujabb adakoztak: Domán és Kurz, Trenk Imre, Neuman Albert, Szutor, tizenegyszer N. N., Gerő Ernő, Grünfeld Adolf, R. Zs., Molnár Antal, Fischer, Goldstein dr. Helfersohn József, Sugár Dezsőné, K. J., Kovássy Gyula, Semán, Szanyicsék, dr. Dóczy, Werner, Márkus Márkus, Stahr, Bészler, ötször Olvashatatlan, Schmidt Izsóné, özv. Fekete Jakabné, Bergel Dávid, Német, Németi Jenő, Blattner Gyula, Ladányi, Németi dr. Tervej Tamás, Müller, Schmidt Sománé, Fényes Mórné, Schwarcz Vilmos, Bródy Henrikné.

Arany- és ezüst tárgyakat adományoztak: Rekér Margit, Dicsőfi Marianne, Dicsőfi Gyuszi, Bacsó Bella, Bacsó Mimike, Wéber Nándorné, Wéber Györgyné, Landkammer Ferencné, Cs. Szabó Mariska, Csernős Horváth Bözsi, Mórnicz Erzsike, ifj. Mórnicz Ferencné, Vitéz Erzsike, Vitéz Annus, Borgida Frida és Margit, Vizi Gizella, Vizi Josephine.

A Vörös Keresztért.

A Vörös Kereszt részére ételt, italt, cigarettát, ruhákat, fehérneműket, stb. cikkeket és pénzt adományoztak: Gerstner Kálmán, Kun Ignátné, özv. Strázzsiné, özv. Geiger Miklósné, Kertész Sándor, Bánóné, Geigerné, Szücs Erzsébet, Demsch Albert, dr. Blumfeldné, Frigyesiné, Czébel Gusztávné, Tafler Kálmán, Csányi Imréné, Kelen Imréné, Keresztessy Pál, dr. Láng Sándorné, Galó Sándorné, Vendéglősök és Hentesek, Neumayer Jánosné, Roth Mártonné, Kontsek Gézané, K. Tóth Mihály, Szilágyi Imréné, Steinberger Adolfiné, Lestyán Adorjáné, Somossy Lászlóné, Szoboszlai Sándorné, Balla Kálmánné, Márkusné, Wolff alezredesné, özv. Szikszay Istvánné, dr. Lóky Béla, Fritz Antal, Finda Antal, Rózsa István, Simon Gyula, Schveighoffer, Fejreszer, Süller, Dragos Károly, Morvay Vitko József, Pintér Pál, Vass Károly, Schön Sándor, Porcsin Sámuel, Klein P., Bozzay Pálné, Békéssi Blanka, Gál Ferencné, özv. Vida Józsefné, Vida Ilona, Löfkovits Artur, özv. Gaszner Károlyné, özv. Torday Gáborné, Thieszen Artur, Telegdnyé, Méntelep tisztikara, Perczel Dénes, Fábianus Béla, Moharos János, Hémorey N., Veres P. Gyula, Kellner József, Gombos Elemér, Chodera Alajos, Nagy Gyula, Frankfurter Lajos, Kovács Ilona, ifj. Than Gyula, Márton Imréné, özv. Beck Antalné, Loránt József, Klein Ella, Bohus Gusztávné, Tasnádi F.-né, Vágó Jánosné, Goldmann Albert, Petros István, Török Józsefné, özv. Kósa Barnáné, Kondor Kálmánné, N. N., Maternyi Lajosné, báró Podmanitzky Gézané, Mihalovits Jenő, Kubek Sándor, Reichard Sándor, dr. Szelenyi Árpád, Lukács Vilmos és társa, Molnár Albert, özv. Baracsi Györgyné, Neubauer Alajosné, Gácsér Józsefné, Husz Lajosné, Biró Marcelné, ifj. Szoboszlai, Kulcsár Imréné, Kubek Sándorné, Grosz Menyhértné, Nagy Józsefné, Szántó Gyözőné, Bankovits Alfrédné, özv. Papp Gyuláné, Szoboszlai Sándorné, Tóth Aurélné, Nyiri Gézané, Löfkovits Arturné, Balla örnagyné, Blattner Józsefné, Simon Istvánné, dr. Fráter Imréné, dr. Nagy Lajosné, Sás Bélané, Szilágyi Imre, özv. Kovács Jánosné, Berényi Gáborné, Batori Lajosné, Komlóssy Dezsőné, Kessery Lajosné, Böszörményi Pál, dr. Jakobovits Józsefné, Papp József, dr. Balkányi Edéné, Jámbor Jánosné, Veréb Lajosné, Balogh Istvánné, Bagi Józsefné, Mészáros Istvánné, Friedmann Bernáthné, Varga Eszter, Markbreit Lajosné, Károlyi Sándorné, Tóth Antal, Péntes Sándorné, Oláh Miklósné, Szoboszlai Sándorné, Mannuricsiné, Nagy Béláné, Lukács Jenőné, Roth Jenőné, Friedl Adolfné és leánya, Kovács Józsefné, özv. Tóth Kálmánné, Mandel Jenőné, N. N., Matsek József, Fürst Béla, Hann Dezsőné, Gurbay Jó-

Szt. Lukács-**Kristály** forrás **ásványvíz**

a világ legelterjedtebb és legjobb üdítő vize. Debreczeni főraktár **KÖZPONTI DROGERIA** városház-épület, ahonnan a vizet házhoz is szállítják. **Kapható minden fűszerüzletben.**

zsefné, Fried Samuné, Fisch Lajosné, öz. Rajczyné, Szilvássy Károlyné, öz. Fényes Györgyné, dr. Matolay Gáborné által két orosz fogoly, Killer Ede, Nagy Lajosné, Turai Miklósné, Deák Andor, Kelemen Ernőné, dr. Tervej Tamásné, dr. Fejér Ferencné, Epstein Izidorné, Mandel Lipót, öz. Oláh Imréné, öz. Tóth Ferencné, Tiszai Sámuelné, öz. Flaecher Manóné, öz. Bay Gáborné.

A fenti adományokat köszönettel nyugtázza és további adományokat kér sürgősen Somossy László, a Vörös Kereszt Egylet pénztárnoka.

A dum-dum golyó

*

Nap-nap után olvassuk, hogy elfogott angol és francia katonáknál dum-dum lövegeket találtak és ezzel bizonyítást nyert a fogoly tisztok vallomásából, hogy ezeket a lövegeket maga az állam gyártotta és osztotta ki a katonái között. A két állam tehát a nemzetközi hági békeértekezlet megállapodását, mely eltiltja az ugynevezett dum-dum lövegek használatát a háboruban, ezzel az eljárással megszegte és megsértette.

Dum-dum (ejtsd: döm-döm) néven az angolok a gyorstüzelő ágyuk lövegeit, jobban mondva a golyózapot értik. A név maga egy keletindiai gyárról van véve, ahol ezeket az ugynevezett dum-dum lövegeket legelőször készítették. Ezeknek a lövegeknek a kifundálását az a körülmény tette szükségessé Kelet-Indiában, hogy a királytigrisek rettenetes módon elszaporodtak ugyanarra, hogy a rengetegekből kitortek gyakran és állatok, embereket pusztítottak. — Minthogy ezeknek a vadaknak a pusztítása a rendes vadászfegyver golyókkal nehéz és kockázatos volt (egy-egy bestia nyolc-tíz golyót is elhurcolt a testében), olyan golyóval kellett irtani őket, mely a fenevad testébe jutva, ott a legborzalmasabb roncsolásokat képes végezni. Így jutottak az említett lövegekre. Aki azt gondolja, hogy a dum-dum löveg robbanó golyó, az csalódik. — A dum-dum löveg nem robban a testben, hanem saját deformációja által képes ott összerombolni a szervezetet. Mint tudvalevő, a rendes katonai lövegnek a golyó két részből áll: az ólommagból és a nikkelköpenyből, a mely azt teljesen körülveszi és a golyó elején hegyes kupakban csucsosodik. Ez a normális katonai löveg az emberi testbe jutva, léket üt rajta, de a golyó kis kalibere (6—7 mm.) folytán a seb vérzése sem tulságosan nagy és maga a seb sem veszélyes, föltéve, hogy nemes szervet nem ért a golyó, mivel a golyó a megtett nagy sebesség miatt oly forrón érkezik a szervezetbe, hogy az infekciót kizárja. A löveg kis kalibere még azt is magával hozza, hogy a ruhán egyszerűen csak egy hasítékot vág, de nem ragad magával ruhafoszlanynokat a sebbe. Így a löveg normális körülmények között a legveszélytelenebb sérülések közé tartozik. Ez természetesen nem áll már a kartács és srappell okozta sebesülésekre, melyek roncsoló jellegűek. A dum-dum löveg teljesen olyan alakú, mint a fent leirt katonafegyver golyó, a különbség csupán az, hogy a nikkel köpeny nem egészen veszi körül az ólommagot. Az ólommag vége nyílt.

Ezzel a látszólag jelentéktelen módosítással a golyó hatása rettenetessé válik. A kilyűt golyó, saját tengelye körül forogva, a

mint az élő testbe hatol, a nikkelnél sokkalta lágyabb ólomkupak — mely amugy is nagyon felmelegszik s így még puhább, mint rendszeren — hirtelen kiterjed, deformálódik s így az utjába kerülő véredényeket összezaggatja, a csontot szétzuzza, röviden a szervezetet teljesen összerombolja. A dum-dum lövegnek legprimitívabb, legelső fajtáját aztán hamarosan tökéletesítették. — Az ólomkupakba fölcser szerű mélyedést vájtak, vagy kereszt alakulag bevágták a golyó hegyét s ezáltal azt idézték elő, hogy a dum-dum löveg a sebben egész esernyőszerűleg szétnyílt és fokozott felületen végezhetette a maga szörnyű pusztítását.

A dum-dum löveget — mint fent jeleztük, — eleinte kizárólag vadállatok, királytigrisek pusztítására, irtására alkalmazták. Ember elleni használata az angoloknak a burk ellen viselt hadjáratában fordult elő. Az angolok nem tudták másképp ellensúlyozni a kitünően lövő bur csapatok gyilkos sortüzét s kénytelenek voltak a dum-dum lövegekhez fordulni. De akkor is a többi kultúrnép tiltakozása kísérte az angolok e tényletét. Kizárólag a dum-dum lövegeknek köszönhető az angolok a Kelet-India felkelt törzsei és a Szudánban a dervisek között kivívott diadalaikat. Az 1898. augusztus 24-én II. Miklós cáár által kezdeményezett s 1899. május 18-tól 29-ig tartó hági békekonferencia harmadik alosztálya 18 szavazattal 2 ellenében elítélendőnek jelentette ki a dum-dum lövegek használatát. Akkor Baltour angol miniszter parlamentjében még ugyanazon év júniusában kijelentette, hogy Anglia a békekonferencia e határozatát nem ismerheti el kötelezőnek.

Abdul Hamid fia Albánia új fejedelme

Mint ismeretes, Vilmos Albán fejedelem, a wiedi herceg, néhány nappal ezelőtt bucsut mondott lázongó országának azzal, hogy egy időre eltávozik, mert a német hadseregben akar csatázni. Az albán fölkelők, alig hogy Vilmos fejedelem hajóra szállott, *bevonultak Durazzóba török zászlók alatt.*

Mustafa Sulejman Jesan bég katonai parancsnok vezette a fölkelőket Durazzóba, a hol *hirtokba vette a királyi palotát, amelyre kitétték a török zászlót.* Mustafa bég rövid beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy átvette a kormányt annak a reményében, hogy *mielőbb muzulmán fejedelem kerül a trónra.*

A fölkelőknek ez a reményük már valóra is vált. Rómából érkezett távirat jelenti ugyanis, hogy a fölkelők *Burhan Eddin török herceget, Abdul Hamidnak, a trónfosztott szultánnak a fiát kiáltották ki Albánia új fejedelmévé.*

Az új fejedelemmel előreláthatólag helyre fog állani a belső béke Albániában, amely a mohamedán fejedelem jogara alatt a mai viszonyok között nagy veszedelemmel fenyegetheti Szerbiát és Montenegrót.

Berchtold a királynál.

Bécs, szeptember 8. Berchtold gróf külügyminiszter ma délelőtt *kihallgatáson volt Schönbrunnban a királynál.* A kihallgatás egy óra hosszat tartott.

HIREK

*

Tisza István ajándéka egy sebesült hősnek

*

Megható történet pattant ki tegnap a munkapárti klubban, amelynek egyik szereplője egy szegény napidijas, a másik pedig Tisza István gróf miniszterelnök. Elmondjuk a dolgot úgy, amint történt, jellemzésére a kormányelnöknek, akinek országos gondjai mellett van ideje arra is, hogy kis embereknek örömet szerezzen.

Néhány nappal ezelőtt Pompéry Elemér miniszteri tanácsos egy összezuzott órát mutatott meg a miniszterelnöknek és elmondta, hogy az óra egy magyar fiú életét mentette meg. Az óra ugyanis Kiss Tiboré, a szabadalmi hivatal napidijasáé volt, aki mint káplár, részt vett a délvidéki harcokban. — Egyszerre egymásután három lövés ért e. Az egyik a jobb karján, a második a lábán, a harmadik pedig a bal mellén, közvetlenül a szive táján. A harmadik lövés, amely föltétlenül halálos lett volna, váratlanul le pattant róla. A bluzának bal mellén levő zsebében hordta ugyanis az óráját, amely föfogta a lövést s bár az óra teljesen deformálódott az ütéstől, a katonának nem lett komolyabb baja. Két sebével azonban így is a budapesti Szent László-kórházba került, ahol meglátogatta főnöke, aki elkérte tőle az órát és megmutatta Tiszának.

Ma azután megjelent mint lábbadozó beteg, Kiss Tibor a miniszteri tanácsosnál és könyekig meghatva mondotta el, hogy milyen kitüntetésben részesítette őt Tisza István gróf miniszterelnök. Megjelent ugyanis ma reggel a kórházban Dessewffy grófné s az udvaron üdülő betegek között hangos kiáltással kereste Kiss Tibort. Mikor a beteg káplár jelentkezett, a grófné egy új órát nyújtott át a katonának ezekkel a szavakkal:

— A miniszterelnök ur ő excellenciája küldi önnek ezt az órát ajándékba és kívánja, hogy sokáig őrizze meg ereklyéül a másik órát.

— **Lássuk el magunkat gyümölcsössel és zöldséggel.** A földművelésügyi miniszter fölhívja a nagyközönséget, hogy a bőséges gyümölcs- és zöldségtermést használja ki és okos előrelátással lássa el magát vele a téli hónapokra. Ajánlatosnak tartja tehát a különféle aszalt gyümölcsnek és zöldség konzerveknek tömeges készítését. Ebben a munkájában a közönségnek az állami kertészeti intézetek és földmives iskolák készsége lesznek segítségükre, egyrészt felvilágosítások nyújtásával, másrészt a szükséges eszközök rendelkezésre bocsájtásával.

— **Elzárásra ítélték, mert riasztó híreket terjesztett.** A nagybecskereki rendőrőrkapitány röviden bánik a riasztó hírek terjesztővel. Egy jómódu háziurat nyolc napi elzárással büntetett azért, mert egy társaságban híresztelte, hogy katonáink ügye nem jól áll a harcmezőn, holott éppen ennek ellenkezője tapasztalható.

— **Halálozás.** Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett kis fiunk, **B a n d i k a**, egy heti súlyos szenvedés után f. hó 7-én éjjel 11 órakor jobblétre szenderült. Drága halottunk földi részei f. hó 9-én délután 3 órakor fog a Boldogfalvi-kert Csóka-utca 29. sz. háznál tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai sir-

Tábori és hadi felszerelésekhez
EVŐESZKOZOK ♡ KESEK ♡ PALACKOK

**FŐZŐKÉSZÜLÉKEK, VIL-
LANTOS LAMPÁK, HÁT-
ZSÁKOK ALVÓZSÁKOK
TEVESZŐR - TAKARÓK**

BÓRONDÓK REVOLVEREK ÉS TÖLTÉNYEK
BROWNING
MENTZE ÁRUHÁZABAN,
PIAC-UTCA 38. SZÁM

kertbe örök nyugalomra helyeztetni. A nagy-számu rokonság nevében is szerető szülei Jobbágy Gábor, Nagy Jolán, testvérei: Gábor és Lajos.

— **Tűz a műtrágyagyárban.** Ma délután a közbiztonság érdekében a műtrágyagyárban tűz ütött ki. Egy kazal szalma gyuladt meg, a melytől tüzet fogott a közelben levő épület tetőzete. Értésítették a tűzoltóságot, ahonnan az őrség teljes apparátussal vonult ki s pár perc alatt eloltották a tüzet. A kár jelentéktelen.

— **Huj! Huj!** Harci szomjuságtól lázas hős huszárajaink, a „vörös ördögök” ezzel a csatakiáltással rohannak az ellenségre s mint a cikázó villámlás csillog-villog éles kardjuk a levegőben, amint a vágató paripákön suhintásra készen megforgatják s az ellenség a csatakiáltás veszes viharzására rémületbe esik s a legtöbbje elejti fegyverét és ha van mód a menekülésre, eszeveszetten szalad. A fővárosi lapok azt írják, hogy a „Huj! Huj!” a mostani háborúban kapott szárnyra, hogy most találták ki huszárajaink ezt a vérfagyasztóan rémületet szivóltást. Ez tévedés. A régebbi történetírók följegyzéseiben s újabban Marcali Henrik jeles történésziünk könyvében találkozunk a „Huj! Huj!” csatakiáltással. Már a hunok s az ősmagyarok, akik Árpáddal jöttek e földre hazánkat megalapítani, ezzel a csatakiáltással rohantak az ellenre s száguldó paripáik patái alatt megrendült a föld és a fölhasznó „Huj! Huj!” kiáltásra megfagyott a vér ellenségeik ereiben. Tehát e csatakiáltás ősmagyar eredetű, nem új találmány. Ép olyan ősmagyar eredetű az az önfeláldozó bátorság, haláltmegvető hősiesség, megrendíthetetlen vitézség, melylyel katonáink az ellenségre rohannak s lövik, vágják, verik, ahol érik. A hadifoglyok csodákat beszélnek katonáink hősiességéről. Egy fogságba jutott orosz tiszt mondja tisztjeinknek, hogy a magyar katonák közt sok van, aki nem érzi, ha megsebesül; száz sebtől vérezve, harcol tovább, míg csak meg nem hal.

— **Fél áron vegyen mindenki tankönyvet,** kótésért ne fizessen semmit, mert: Kereskedelmi, ref. főiskola, polgári, képző, kath. gym., reál, Abeles, Dóczi, Svetits stb. iskolákban előírt könyvek, új kiadások féláron kaphatók Harmathynál, Fűvészker 14.

— **A Néplroda munkásközvetítési osztályánál** szeptember 8-án volt:

Munkás kínálat: Asztalos 55, festő 18, ács 20, szerelő 10, bádogos 10, rézműves 2, cipész és csizmadia 49, papucsos 1, földmunkás 8, betonos 1, gazdasági munkavezető 16, molnár 4, gépész 56, fémcszergályos 2, gyári munkás 84, kefék 9, kazánfűtő 14, kályhás 1, kovács 20, reszelővágó 1, kőműves 81, palafedő 1, lakatos 54, kárpitos 5, mezőgazdasági napszámos 295, mezőgazdasági cseléd 20, napszámosnők 125, sütő munkás 1, cukrász 1, szabó 46, varrónő 12, szilgyártó 1, kerékgyártó 10, rajzoló 4, könyvkötő 1, fűszeres 1, szakácsnő 6, mindenféle 11, üzleti alkalmazott 31, mészáros 2, borbély 6, elektrotechnikus 1, nyomdász 9, kertész 1. — Összesen 1117.

Munkás kereslet: Raktárba 200, kovács 6, mezőgazdasági munkásnő 10, cipész 13, mezőgazdasági kocsis 30, borbély 8, mindenféle 1, takarítónő 1, szabó 2, szabó tanonc 1, csizmadia tanonc 1, csizmadia segéd 5, kőműves 1, faragó 1, kerékgyártó 4, mezőgazdasági cseléd 1, kondás 1. — Összesen 287.

— **Ragadozó állatok és orvmadarak a harctéren.** Lapunk egyik hadbavonult barátja érdekes természetrajzi, állattani megfigyelést közöl velünk a harctérről. Azt írja, hogy a csatamezőkön rendkívül sok a ragadozó állat s orvmadár. Mintha egy világrész fenevadja, ordasa, sakálja, rókája verődött volna össze, annyi csatangol a harctéren. A sasok, ölyvek, solymok, vércsék ezrei lepik az elesettekkel borított területeket. A merre a hadsereg halad, fönn a magasban a hollók és varjak milliói kísérik. Mintha fekete felhők usznának a légben, úgy szállnak a kárógó madarak. Amennyire emberileg lehet, a katonák hulláit igyekeznek eltakarítani, de sok helyen biz ez lehetetlenség s itt a

vadállatok gondoskodnak az eltakarításról. Az elhullott lovakat éppenséggel lehetetlen elföldelni. Ezeket százával lepik a ragadozó és orvmadarak. A mi hadaink gondoskodnak róla, hogy halottaik temetetlenül ne maradjanak; de az ellenség elesettei ezrével maradnak prédául a harctéren. Az eltakarítás csaknem emberfeletti munkát igényel s erre nem mindenütt áll rendelkezésre elegendő erő és idő. Szinte érthetetlen, hogy honnan kerül elő a háborús időben a harctéren annyi vadállat. Ugy látszik, megérik a hullaszagot s valami ösztönszerű erő hajtja őket a csatamezőkre, ahol gazdag prédára találnak.

— **Használt tankönyvek,** hatóságilag fertőtleníttve, valamint új állapotban is minden iskola részére kaphatók Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében, Piac-u. 34. sz. a főposta mellett.

— **Mikor a cápák keresztet vetnek.** — Nagy szöveget ütött a fejünkbe az a hír, amelyet egyik vidéki laptársunkban olvastunk s amelyet mi is lenyomatunk, olvasóink hadtöprenkedjenek rajta:

— *(Hogy lönek a francia hadihajókról?)* Pólából írják nekünk az alábbi érdekes sorokat: A hadiflotta itt várakozik kedvező alkalomra. De úgy látszik, a franciák már elkedvetlenedtek s nem igen mutatnak támadási kedvet. A multkor egy Ulan nevű torpedónaszádunknak volt „affairja”. A torpedó hat francia cirkáló minden kaliberű ágyuból lött, miközben csak egy forrott a tenger a lecsapó, és nem találó lövegektől. *A vízben a halak és csuszómászók milliói keresztet hányva, rémülten menekültek a veszedelmes helyől.*

Ezt a hírt szerkesztőségünk roppant fejesóválással fogadta. Hogy a halak és egyéb csuszómászók t. laptársunk szerint a szent keresztet fölvetették — ezt elvégre örömmel vesszük tudomásul. De kissé bajosan tudjuk elképzelni: hogyan és mivel vet magára keresztet például egy neofita cápa?

— **Mindazok, kik a háborúban elesettek és sebesültek kimutatására előfizettek,** sziveskedjenek a kimutatást a kiadóhivatalban átvétetni.

URANUS

Korona-Passagye Telefon 3-28.

Ma utoljára

A vadászkunyhó titka

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

A hivatlan vendég

Életrajz 2 felvonásban.

A football játékos. Humoros.
Polidor mint kísérlet. Bohózat.
A jó tip. Kacagató.
Arab típusok. Néprajzi felvétel.

Előadások kezdete este 6 órakor folytatólagos bemenettel.

Egységes helyárak. Páholy, zsölye 50 fillér, zárt-zék és I. hely 30 fillér, II. és III. hely 20 fillér.

Csütörtökön, Pénteken teljesen új műsor.

Butorvevők figyelmébe!

Tisztelettel kérdem a n. é. közönséggel, hogy Piac-utca 83. szám alatt a Lovász-féle házban modern butorvevők nyitottam. Raktáron tartok mindenféle butorokat, diványokat, sodronyokat, matracokat. A legolcsóbb árak. Kérem egy próbavásárlással meggyőződést szerezni. — — — Szives pártfogást kér

Herskovits Sámuel,

butorkereskedő. Piac-utca 83. szám. Lovász-ház.

APRÓ HIRDETÉSEK

A DEUTSCH-
üzletekben toschani vaj, Andrassy vaj, 170s vaj és gyenge vajas lptól turó mindennap kapható.

SZEVEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára I. INDENFELD J. JENO fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Szénvignetta
ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Befőttes
füvegek olcsón eladók. Cím a kiadóhivatalban.

Kanecédnlak
bármilyen felirással kaphatók a kiadóban.

Makulatur papros
kapható a kiadóban.

Lakbérleti szabályzat
kiadó cédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

Tábori borítékok
2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

Zemánc
cím tábla megrendelhető Hoffman és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Idősebb
asszonyokat felveszek napi 2 korona keresetre. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó
a nagyerdei köruton egy különbejáratu egészséges nagy szoba 2 hónapra gávilágítással igen olcsón. Cím a kiadóban.

2-3 iskolai tanulót

teljes ellátásra (kóser koszt) elfogad özv. Klein Dávidné, Arany János-utca 16. szám.

KIADÓ gargonlakás.

Az Egyház-tér 8. sz. a házban két utcai szoba, kapu alatti külön bejárattal, butor-zva vagy búresen november elsejére kiadó. Továbbá kiadó egy kettős borpince is. Értekezhetni ugyanott Gáll Vilmos bir. végrehajtónál.

THIERRY A. gyógyszerész

Egyedül valódi Gentifoliakenőcse

Legbiztosabb hatású a legrégibb, rákszerű sebnél, dagadtok, sérülések, gyuladások, zuzódások, karbunkusnál, idegen testek eltávolításánál; megakadályoz vérmelegzést és operációt feleslegessé tesz. Egy tégely K 1-80 franco levélpostával küld naponta 2-szer előrehelyezéssel Thierry A. Orangyal gyógyszerára Peregredn, Rohitsch mellett, Török József gyógyszerára, Thal-mayer és Seitz, Kochmeister Utódai Budapest és minden nagyobb gyógyszerár az országban.

Intézeti fehérneműek fiúk és leányok részére

ingek — nadrágok — zsebkezdők
kötények — asztalneműek — paplanok
matracok

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplombazár

Üzemnagyyobbitás folytán nyomással:

1000 szines jóminőségű boríték K 3-60
1000 finom fehér boríték . . . „ 6-
1000 félív üzleti levélpapír . . . „ 7-
1000 szines levelező-lap . . . „ 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIAZ-UTOZA 49